

Pozdravljeni !

Pred vami je že peta številka Hrčkovega lista, ki prinaša zopet celo vrsto zanimivih prispevkov. Pred petimi leti se je med učenci biološkega krožka prvič pojavila ideja o biološko naravnani posebni številki našega šolskega glasila Krik. Tako sedaj vsako leto pripravimo novo številko. Seveda nastaja v taki obliki, kot jo poznate, še vedno s pomočjo učencev biološkega krožka. Vedno znova in znova iščemo nove ideje, kaj, o čem in kako bi pisali, da bi bila vsebina še bolj privlačna in pestra. Vzpodbuda za delo vsako leto znova pa so seveda priznanja, ki jih prejema tudi Hrčkov list.

Sedaj pa še nekaj besed o letošnji številki. Kot vedno so številni prispevki razvrščeni po rubrikah in vsaka zase vas bo pritegnila z zanimivostmi in novostmi. Ali veste, da noji živijo tudi pri nas, ste že slišali za Frana Erjavca, ali ste se že kdaj v svoji domišljiji podali v živalski svet, ali veste, kdo je zlati prinašalec, ali znate uporabljati CD-ROM?? To in še marsikaj drugega lahko najdete v Hrčkovem listu, ki je pred vami. Zato kar začnite brati! Ko boste že bolj pri koncu, se boste kot ponavadi lahko še malo nasmejali, reševali križanke in rebuse, se smejali šalam, ki so živalsko obarvane. Če pa boste pravilno rešili nagradno vprašanje in boste kupon z odgovori vrgli v učilnici biologije v skrinjico in če boste izžrebani, vam nagrada ne uide!

Mentorica Breda Šumi

VSEBINA pete številke:

1. Hrček pri biološkem krožku
2. Hrček in njegovi prijatelji
3. Hrček pri pouku
4. Hrček intervjuva in raziskuje
5. Hrček predstavlja nove živali
6. Hrčkova zabavna stran

UREDNIŠKI ODBOR: Učenci biološkega krožka Mojca, Jan, Brane, Hoti, Tjaša, Blaž, Tanja, Maja, 6.a; Ana, Nika, Maruša, Petra, Rok, Anja, Ema, 6.b; Meta, Tjaša, 6.č; Eva, Tanja, 8.č; Linda, David, Barbara, 8.b

MENTORICA: Breda Šumi

LEKTORICA: Nada Pajntar

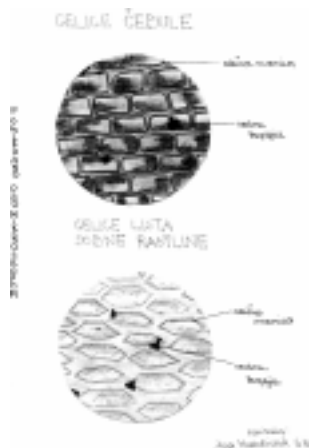
OBLIKOVANJE: Gregor Pogačnik, Mišo Duplančič, 8.a; David Kuridža, 8.b

Glasilno Osnovne šole Franceta Prešerna v Kranju, letnik XXXIII, šol. leto 97/98, tematska številka 5. Po mnenju ministrstva za šolstvo in šport se šteje šolsko glasilo Krik med proizvode, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Delo biološkega krožka

Za začetek pa najprej nekaj o delovanju biološkega krožka, ki ga kot vedno obiskujemo naravoslovno usmerjeni učenci, torej tisti, ki se še posebej zanimamo za živali in za vse, kar je povezano z živo naravo. Zato tudi najbolj aktivno sodelujemo pri nastajanju in urejanju Hrčkovega lista.

V učilnici biologije se sestajamo učenci, ki smo razdeljeni v dve skupini in se posvečamo različnim biološkim temam. V prvih urah smo se podrobneje seznanili z mikroskopom in se naučili samostojno rokovati z njim. Skozenj smo gledali mikroskopske preparate živali in rastlin ter njihovih delov. Tako smo opazovali celice, lase, dlako živali, ptičje perje, naredili smo kristale različnih snovi in jih nato prav tako opazovali pod mikroskopom. Sami smo tudi izdelali naravne preparate in tako opazovali celice čebule in različnih okrasnih rastlin. Kako to izgleda pod mikroskopom, si lahko ogledate na skici, ki jo je ob mikroskopiranju narisala Ana.

Veliko časa posvetimo tudi skrbi za male živali, ki jih v biološki učilnici ne primanjkuje. To sta dva hrčka, paličnjaki, črički in morski

prašiček. Hrčka imamo najraje, saj sta prijazni in ljubki živalci. Imamo mlajšega, eno leto starega, dolgodelakega belorjavega hrčka. Ker ima na zadnjem delu telesca tako dolgo dlako, kot bi nosil hlačke, smo mu dali ime Hlačko. Ker pa strašno rad pleza in včasih kar visi na žicah s stropa kletke, bi se mu podalo tudi ime Tarzan. Poleg njega imamo še vedno že od lanskega leta svetlorjavo Piko. Ker pa podnevi hrčki najraje spijo, ju moramo vedno najprej zbuditi, nato pa se začne zabava z njimi. Dajemo jima kaj dobrega za pod zob - najraje imata sončnična semena, ki

jih vzameta v tačke in pričneta glodati. Tudi sladkemu jabolku se ne odrečeta. Kako pa sta aktivna med našo šolsko malico, pa lahko preberete v

rubriki Hrček in njegovi prijatelji.

Zabava s hrčki

Opazovali smo tudi, kako se levijo paličnjaki, pogosto pa nam zapojejo tudi puščavski črički, ki jih imamo v vivarijih.

Črički

Hrček pri biološkem krožku

Sedaj pa še o novi pridobitvi našega »biološkega vrta«. To je morski prašiček, star šele dva meseca. Je samička rjave črno bele barve. Z izbiro njenega imena ni bilo težav, saj ima značilno obarvane tačke. Spredaj ima eno belo in eno črno, zadaj pa eno rjavo in drugo črno. Zato jo imenujemo Tačka. Zelo rada je, in to skoraj brez prestanka - solato, seno, jabolka in razna semena. Na svojo lakoto še prav posebej opozarja vsako jutro z glasnim cviljenjem, zato mora takoj dobiti vsaj list solate, sicer kar preveč moti pouk.

Na zabavnih straneh Hrčkovega lista boste našli tudi nagradno vprašanje, ki se nanaša prav na to živalco. Poiščite ga, odgovorite nanj in sodelujte v nagradnem žrebanju!

V zadnjem času pa se predvsem veliko ukvarjamo s pripravo in urejanjem Hrčkovega lista. Delamo intervjuje, pripravljamo razne članke, izbiramo in razvrščamo prispevke drugih učencev v posamezne rubrike in tako se počasi kaže podoba nove številke Hrčkovega lista, ki je sedaj že v vaših rokah.

*Učenci biološkega krožka
-6. a in 6. b*

Tačka se predstavi - seveda pri svojem najljubšem opravilu

LASTOVKA

Sonce toplo posijalo
in prebudilo je naravo.
Spet se lastovka vrnila,
pod nadstrešek gnezdo naredila.

V gnezdo znesla jajčka tri,
da mladičke vzredi.
Že zvalila je mladičke,
vsak dan hočejo črvičke.

Pridno nosi lastovica hrano,
lačni kljunčki žvižgajo:
»Še prinesi mama!«
Ko pa bomo se zredile,
zase same poskrbele.

Meta Jelovčan, Tjaša Kutin, 6.č

ANKETA: TOP - TEN ŽIVALI

Ker Hrčkov list govori največ o živalih, tudi letošnja anketa govori o njih. Toda kakšna naj bo ta anketa? smo razmišljali. Ko smo se pogovarjali o tem, katere živali imamo doma kot domače ljubljence, se nam je kar posvetilo. Seveda, naredili bomo anketo med učenci naše šole in ugotovili, katera žival je med nami najbolj priljubljena. Ker pa so tudi negativne ankete, smo se odločili, da istočasno še ugotovimo, katere živali, s katerimi se srečujemo vsak dan, so med nami najmanj priljubljene.

Torej v anketi je predstavljenih 10 najbolj priljubljenih in 10 najmanj priljubljenih živali. Izbirali ste učenci cele šole - tudi nižja stopnja.

Izbrali ste takole:

Najbolj priljubljene živali:

1. PES	62 glasov
2. KONJ	20 glasov
3. ZAJEC	16 glasov
4. MAČKA	13 glasov
5. PAPIGA	8 glasov
6. HRČEK	7 glasov
7. KAČA	6 glasov
8. M. PRAŠIČEK	5 glasov
9. RIBE	4 glasovi
10. ŽELVA	2 glasova

Najmanj priljubljene živali:

1. PAJEK	23 glasov
2. DEŽEVNIK	20 glasov
3. ŽABA	18 glasov
4. LEGVAN	12 glasov
5. MIŠ	10 glasov
6. MUHA	9 glasov
7. PRAŠIČ	8 glasov
8. PODGANA	6 glasov
9. KAČA	5 glasov
10. KRAVA	3 glasovi

Upamo, da se vam zdijo rezultati ankete zanimivi. Toda vedeti moramo tudi, da anketa pove svoje in se vsakomur ponavadi zdi njegov ljubljencek najlepši in bi ga dal seveda na prvo mesto. Saj poznate tisti pregovor, ki pravi, da imajo vsake oči svojega malarja!!!!

Maja Zupančič, Tanja Studen in Mojca Bešter, 6.a

Na farmi nojev

Tudi v letošnji številki Hrčkovega lista smo hoteli pripraviti nekaj še posebej zanimivega, nekaj, o čemer še ne veste veliko, nekaj nenavadnega. Odločili smo se za noje. Toda ne le za opis te nenavadne ptice, ki živi v južni Afriki in jo poznate iz živalskega vrta. Mi smo si jih ogledali kar na farmi nojev in pred vami je zapis, ki govori o tem.

S šolskim kombijem smo se odpeljali izpred šole po cesti, ki vodi proti Radovljici. Pri Podvinu smo zavili na levo proti Mošnjam, kjer ste verjetno že kdaj videli kakega noja. Tam imajo namreč farmo nojev. Na dvorišču nas je pričakal majhen prijazen kužek, ki nam je pripravil veselo dobrodošlico. Iz hiše je prišla prijazna lastnica kmetijske trgovine in farne nojev ga. Reš in nas prijazno povabila na ogled teh nenavadnih živali. Približali smo se ograji, za katero živijo te največje ptice na Zemlji. Ker pa smo se jim približali nekoliko preveč,

nam je eden od nojevih samcev takoj pokazal s svojim

Noji v vsej svoji veličini

strogim pogledom, da je to le njihovo ozemlje. Kar odskočili smo, saj je stegnil svoj dolgi vrat kar čez ograjo. Gospa nam je povedala, naj se jim raje ne približujemo preveč, še posebej sedaj spomladi, ko je čas parjenja in takrat so samci še posebej razdražljivi. In nojevi udarci z nogo so zelo hudi - brcajo le naprej in so lahko celo smrtni!

Potem nam je gospa povedala veliko zanimivosti o teh odličnih tekačih ter o tem, kako jih goje in kakšno je tukaj njihovo življenje. Za ograjo imajo skupino 40 - 50 nojev, ki predstavljajo matično jato in jo sestavljajo plodni samci in samice, ki skrbijo za razplod. Eden od samcev je »glavni« in ima

seveda prvo besedo in se ga vsi ostali bojijo.

Noji so zelo težke ptice, ki ne letajo in prihajajo iz krajev, kjer so dnevne temperature visoke, nočne pa padejo pod ledišče. Zato jim naše temperature ne delajo preglavic in so se hitro privadili tudi na zimo. Noge imajo popolnoma neoživčene, tako

se lahko usedejo tudi na sneg in jih zato prav nič ne zebe, celo padavinam se ne umaknejo in stojijo kar na dežju.

Noji imajo zelo dolgo življenjsko dobo in živijo do 60 let. Samice so plodne 40 let ter od aprila do pozne jeseni znesejo od 40 - 50 jajc, ki so težka od 1,30 - 1,80 kg. Imajo zelo trdo lupino, so zelo okusna in zaležejo za 24 kurjih jajc. Ko samice jajca odlože na travnata tla, jih oskrbnik pobere, nato pa jih dajo v inkubator (ta del vzreje imajo v Hrašah pri Lescah). Po 42 dnevih začnejo mladi nojčki prebijati lupino, da lahko prilezejo na dan. Veliki so 25 cm in teški do 1,5 kg, takoj jih dajo pod lučko, da jim je toplo. Hranijo jih s

Hrček pri biološkem krožku

posebej pripravljenimi briketki. Odrasli dobivajo večje brikete. Ko so nojčki stari en mesec, jih prestavijo v rastlinjak, ki je tudi ogrevan. Noji v enem letu dosežejo težo 100 kg in so dobri za zakol. Meso je približno 30 kg, uporabno pa je tudi vse ostalo: perje, koža in tudi noga. Meso je zelo zdravo in spominja na govedino ter je vinsko rdeče barve. Meso starih živali ni tako dobro in je bolj trdo

Na ogledu nojev

Nojevi samci so večji od samic in imajo črno-belo, samice pa rjavo-belo perje. So edine ptice z dvema prstoma na nogah in tehtajo 150 kg ter zrastejo do 2,5 m visoko. Na dolgem vratu imajo majhno in na pogled zelo nežno glavo. So zelo občutljivi na stres, vendar pa redkokdaj zbolijo. Ker so dobri in hitri tekači, potrebujejo za tek veliko prostora. Pasejo se na travi, kjer pa jih redijo, jim dodajajo še krmo v obliki briketov.

Navdušeni, ker smo izvedeli toliko zanimivega, smo se za zaključek odpravili še na ogled ob ograji, ki obdaja kar veliko površino travnika - približno 2 ha, na katerem so se sprehajali noji. Nekateri so leno ležali v senci, drugi so se mirno sprehajali, nakateri pa so si privoščili malo teka. Ob ograji smo nabrali nekaj nojevih peres, potem pa nam je gospa pokazala še nakaj praznih

nojevih jajc. Enega smo na podstavku dobili tudi za s seboj in verjetno ste ga že opazili v vitrini biološke učilnice. Če ga še niste

videli, to storite čim prej! Ker smo bili to leto nekoliko prezgodnji, da bi si ogledali še mladičke v

inkubatorju, smo bili povabljeni, da se drugo leto spet oglasimo. Zato torej drugo leto sledi **NADALJEVANJE O MLADIH NOJČKIH!!!!**

PA ŠE TO:

Če hočete kupiti nojevo jajce in ga boste hoteli pojesti trdo kuhanega, ga morate kuhati 1 uro in 3/4!!!

Ali veste, da noj v naravi teče tudi do 60 km na uro!

Če hočete poizkusiti nojevo meso, ga sedaj dobite tudi v nekaterih gostilnah pri nas!

Še nekaj fotografij s farme nojev lahko pogledate na hrbtni strani Hrčkovega lista!

Sestavili učenci biološkega krožka - pogledjte nas na fotografiji!

Ali nimam lep dolg vrat??

Bila sem ribica v akvariju (domišljjsko)

Sem ribica Anka. Vas zanima moje delo? Živ dolgčas, vam rečem. Plavam, plavam, pa še nisem v oceanu, nakar ugotovim, da delam kroge v stekleni posodi. Vsako noč sanjam, da svobodno plavam po morju, a se zjutraj zbudim in ugotovim, da me sanje varajo.

Moji lastnici je ime Špela. Če se spoznate na ribe, veste, da se voda mora menjati na dva do tri dni. Jaz pa sem lahko vesela, če mi jo zamenja na en teden, pa še takrat me pri prelivanju skoraj izlije v lijak. Vsako noč premišljujem. Če bi imela noge, bi ji skočila za vrat in ji svoje ostre zobe zasadila v njeno veliko kumaro. Takrat bi Špela zarjula od bolečin in na nosu bi ji zrastel velik mozolj. Ali pa bi jo (tokrat z rokami) zgrabila za lase in jo potlačila v akvarij. Ampak to so le moje misli, sanje, ki pa so žal neuresničljive. Za moje že nasploh problematično življenje pa je poskrbel še večni strah pred Špelinim muckom Sivkom. Že od prvega dne me opazuje. Sprva sem mislila, da sem mu všeč, a me je spametoval moj mož (preminuli)

Špela hodi že v peti

razred, zato nima veliko časa, da bi se več ukvarjala z menoj. Še kadar mi nameni kakšno besedo, je to občajno manj prijazna. Npr.: »Ti riba neumna!« Če bi znala govoriti, bi ji tako zabrusila, da bi ji na urgenci morali nuditi prvo pomoč. Tudi hrani me, kot bi bila molj. Vsake dva dni mi v akvarij strese gramček hrane (če temu sploh lahko rečem hrana). Potem pa se (dvomim, da sama) čez dva dni spet spomni, da morajo tudi ribe jesti. Lahko bi še in še naštevala moje katastrofalno življenje, a ker sem prepričana, da nimate vsi robčkov pri sebi, bom končala.

Če imate doma kakšno žival, LEPO SKRBJITE ZANJO!!!! Pa še to: če bi imela noge, bi odkorakala na Društvo proti mučenju živali in se pritožila nad mojo kruto lastnico Špelo! Upam, da bo prebrala moje pisanje in da se bo poboljšala? Povem vam drugič!!!

Špela Kovač, 5.d

MOJ MINI ZOO

Doma imam pet muckov, enega mongolskega

skakača, dve zlati ribici, eno vodno želvo in enega papagaja.

Najbolj so prijazni mucki. Ime jim je Miki, Riki, Tačko, Mukica in Liza. Lizo sem dobila od mamičine znanke iz Janč nad Ljubljano. Lani je Liza imela pet mladih muckov. Toda sedaj se potepa pri sosedih in pride domov le za nekaj minut, ker ne mara svojih mladičev in nanje renči. Miki in Riki sta zelo temnorjave barve, da izgledata skoraj črna. Tačko in Mukica pa sta bele in črne barve. Tačko neprestano grize in praska

Mongolskega skakača sem dobila iz Sela pri Vodica, kjer jih goji Gorazd Lončarič, študent veterine. Skakača hranimo s sončničnimi semeni, sadjem in kruhom. Zelo rad je rozine. Ves čas mora kaj gristi. V dveh urah zgrize celo škatlico za jajca. Kožušček ima rjave barve, z repkom vred je dolg 15 cm. Zelo je podoben miški. Včasih na mestu poskakuje. Pagaju je ime Koko. Star je šest let. Spada med skobčevke. Peresa ima modre in bele barve. Naučil se je govoriti. Njegove najbolj pogoste besede so: Koko, Kokica, mami in Koko, priden ptiček. Naučil

Liza

se je tudi mijavkati. Včasih se tako grdo dere, da gre atiju kar na živce. Vodni želvi je ime Špela. Spada med ameriške rdečevratke. Zelo je plašna in če nisi previden, te lahko ugrizne v prst. Hranimo jo z majhnimi, posušenimi rakci. To so Gamarusi. Včasih dobi tudi malo mesa. Stara bo 12 let.

Na vrtu imamo sedem kopnih želv, dva samca in pet samic. Ena samica je mavrska kornjača, ostale so grške kornjače. Po zelo vročih poletjih se je pri nas na vrtu izleglo že osem grških kornjač, vendar vse želvice niso preživele. Dva mladiča bosta letos stara 5 let, eden pa 4 leta. Njihov oče je želvak iz Makedonije, mama pa je bila najdena tu v Sloveniji. Pri hiši sta že več kot 20 let. Samica skoraj vsako leto leže 5 do 6 belih

jajc v jamico, ki jo sama izkoplje z zadnjima nogama. Želve hranimo največ s solato in sadjem, rade pa imajo tudi deteljo in trpotec.

Obe zlati ribici imam tri leta. Vsak tretji dan jima je treba menjati vodo. Hranimo ju z zdrobljeno hrano za akvarijske ribice. Iz njune posode mucki zelo radi pijejo vodo, da jo včasih kar vidno zmanjkuje.

Likožar Lea, 5.č

Riki in mongolski skakač Hoti Holynski, 6.a

Kopenske želve

Moj čriček

Pri nas doma imamo črička, ki sem mu dal ime Čriči. Je zelo ljubka in priljubna živalca. Ker se razlikuje od drugih živali, mi je zaradi tega še bolj privlačen. Je zelo krhka drobna živalca črne barve in z dolgima tipalnicama. Kadar ga dam na roko, mi vsakič zapoje svojo lepo pesmico. In tudi ko sem že v postelji, mi rad zapoje uspavanko. Je zelo skromen, zato tudi malo je in pije. Najraje pleza na streho od hiške in se tam sonči ob oknu.

Imam ga rad in upam, da tudi on mene.

STONE (THE PIG) - 3

Yo! Spet vam pišem, stari prekaljeni morski pujs Tone (the pig). Tokrat vam pišem že tretjič. V mojem življenju se je zgodila velika sprememba. Že v prejšnjem pismu sem omenil, da sem že sit svojega neodgovornega in nezanesljivega gospodarja. Zato sem se odselil. Odšel sem daleč stran v rodno Avstralijo, v svobodo, v mir in izobilje. Tu imam vsega dovolj: hrane, hrane, hrane. Cel ljubi dan lahko v miru prežvekujem sočno travo, se praskam po trebuhu in glodam hrustljave koreninice. Res mi ničesar ne manjka. Prav nič ne pogrešam svojega bivšega doma in vseh neprijetnih ljudi, ki so me obkrožali in blefirali: »Ja Tonček, kako si

kaj, a je dobra travica. Buc, buc, buc! Ja, dobra travica. Glej ga, kako lepo prežvekuje!«

Lepo vas prosim. Še pes ima rad pri jedi mir, kaj šele jaz Tone, katerega družina sega vse do Adama v rajuu!! No, sedaj teh problemov ni več. Sedaj UŽIVAM!!! Ravnokar namakam svoje tace v valovih Tihega oceana in žvečim šop detelje. Spoznal sem tudi imenitno pujsko Tončko, s katero načrtujeva cel kup malih Tončkov in Tončic. Ni kaj, lepo mi je. Vi pa se »gulite« v šolskih klopeh. Ha, ha, prav vam je, kaj pa niste morski pujsi tako kot jaz! Najboljša stvar tu pa je, da ni zime. Nič revmatizma v kosteh in nič stiskanja ob peči. Ne, ne. Prav nič me ne

zebe, le kakšna plohica se ulije sem pa tja, nič resnega. To o revmatizmu se vam morda zdi smešno, vam, ki ste še mladi. Jaz pa sem že v letih in na to gledam čisto drugače. Ne bodo vam celo življenje tako živahno skakale kosti. Vi še ne veste, kako je to, če si morski prašiček in je par korakov od tebe čudovita sočna solata, ko pa jo hočeš zagrabit, te pa stisne v križu, ja, ja. Treba je misliti na prihodnost, mladina!!! No, ker se mi mudi na kosilo, moram zaključiti svoje pismo, pa zapomnite si nekaj. Nikoli nisi tako sit, da ne bi mogel pojesti še enega šopa trave!

Srečni morski pujs Tone (the pig) iz Avstralije

Janez Kleč, 7.a

S čim in kako se polnijo hrčkovi trebuščki

Kot vse druge živali se morajo tudi hrčki z nečim hraniti. Ali ste se že kdaj vprašali s čim? So rastlinojedi in najraje jedo razna semena ali sladka jabolka. Kot že veste, imamo tudi v šoli dva hrčka. Ko pride čas šolske malice, se tudi onadva spravita iz svojega toplega kupčka, ki sta ga

napravila v kotu svoje kletke. Nista izbirčna, saj pojedeta vse, kar jima pride pod zobe. Včasih pa si privoščita tudi malo sadnega jogurta ali košček banane. To jima seveda radi odstopimo od svoje malice. Pri jedi sta tako zanimiva, da jih občudujemo vsi učenci v razredu. Po obroku

porabita svojo energijo tako, da skrbno splezata na kolesi, ki ju imata v kletki in ju pričneta poganjati. Lahko bi rekli, da je to njun tako imenovani »fitness center«.

Tjaša Kutin in Meta Jelovčan 6.c

Danes je za malico sadni jogurt

Matija in Tačka

Doma imam hrčka Matija in mačko Tačko. Ko sem Matiju menjala podlago v njegovi kletki, sem ga dala na mizo. Ker ga Tačka vedno čuva in se igra z njim, ga je vrgla z 80 cm visoke mize. Matija se je v sekundi pobral in tekel naprej. Hitro sem ga pobrala, ga pogledala, če je z njim vse OK (čudno, da nima nobene zlomljene kosti) in ga dala nazaj na mizo. Tačka je bila zdaj

raje na peči. Matiju sem dala malo večji košček kruha in šla stran. Ko sem se čez tri minute vrnila, je imel glavico ob straneh veliko kot balon. Začela sem ga gledati, kaj mu je in poklicala mami. Nekaj časa sva ga pustili pri miru. Med tem je zlezel v posodo s hrano in tam nekaj delal. Ko je zlezel ven, sva opazili, da so v posodi kosi kruha, Matija pa ni imel več glavice kot

balon. Tako sva ugotovili, da je bilo vse skupaj le zaradi kruha. Sedaj vem, da hrčki spravijo hrano v vrečice, nato pa jih izpraznijo in iz hrane delajo zalogo. Če ima zdaj kdaj še tak gobček, se ne ustrašim več, ker vem, da je to le zaradi hrane.

Nina Rogelj, 5.c

Življenje v kapljici vode

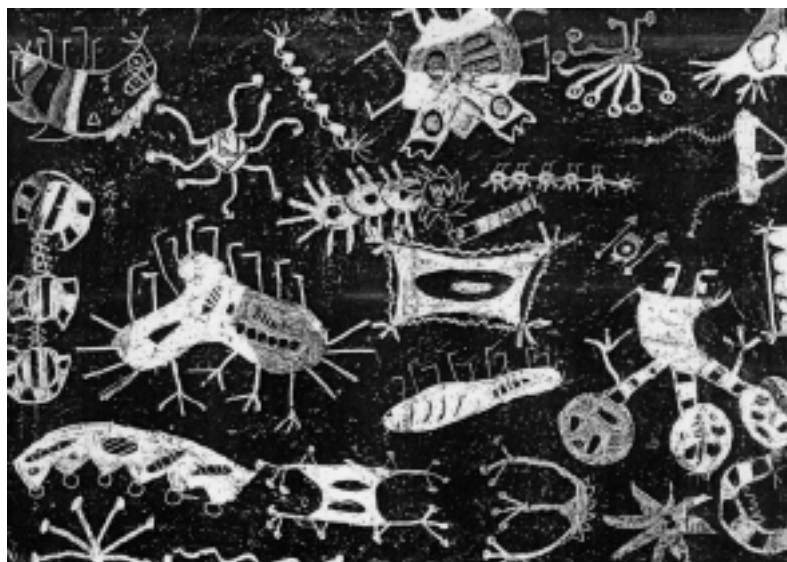
Marsikdo bo rekel, da v kapljici ne more biti veliko življenja. Toda prav pri pouku biologije spoznavamo, da temu ni tako. Kot vemo, obstajajo mikroskopsko majhna bitja, ki še kako zapolnijo prostor v samo eni kapljici vode. Toda danes ne bomo govorili o tem,

kakšna so v resnici ta bitja, za to bo še dovolj časa pri

pouku biologije. Prepustimo se raje domišljiji naših

učencev in pogledjmo, kako si oni predstavljajo to življenje.

Pri likovnem pouku so dobili prav tako nalogo in pogledjmo si enega izmed njihovih izdelkov

FRAN ERJAVEC

Kaj pa je sedaj to, boste rekli, kako pa, da se o slovenskem pisatelju piše v Hrčkovem listu? Ne bodite nestrpnih in počakajte, da vam razložimo. To je namreč pisatelj, ki je veliko pisal o naravi, predvsem pa veliko tudi o živalih. Zato vam bomo na kratko predstavili njegov življenjepis in njegovo delo, predvsem tisto, ki je povezano z naravo.

Rodil se je v Ljubljani 4. 9. 1834, umrl 12.1.

1887 v Gorici.

Šolal se je v Ljubljani, kjer je hodil na Gimnazijo, in na Dunaju, kjer je študiral prirodopis in kemijo.

Poučeval je na različnih srednjih šolah, nazadnje v Gorici.

Bil je pripovednik in naravoslovec obenem.

Pisal je novele, črtice, pripovedke, potopise, strokovne spise (Naše škodljive živali v podobi in besedi, Mravlja, Žabe, Domače in tuje živali v podobah.....), humoreske (npr. o Čudaškem osamljenem prirodoslovcu) - največ njegovih del se nanaša na živali.

**Knjige, ki si jih lahko
spodite v naši
knjižnici:**

Izbrana mladinska
beseda
Živali v podobah
Živalske podobe
Žabe
Mravlja

Pa poglejmo, kako je že
v prejšnjem stoletju pisal
o živalih!

ŽABE - odlomek

Proti večeru se začno žabe
zbirati in ko nastane hlad,
skušajo samci svoje glasove
in kmalu potem zadoni znana
godba, ki s kratkimi presledki
traja tja do polnoči. Najprej se
oglasi eden iz družbe in
vpraša iz debelega grla:

»Kaj bi jele, kaj, kaj?« Nekaj
časa je vse tiho, kar se oglasi
drug iz zбора in odgovori za
svoje tovariše: »Grah bi jele,

grah bi jele, grah, grah!«
Temu pritrdi tudi tretji glas in
pravi prav odločno in trdo:
»Grrah, grrah!« Trenutek vse
molči, ali v tem hipcu zagrmi
enoglasno iz vseh grl: »Re
ga! re ga! re ga!« in ta re ga
se ponavlja s tako jezičnostjo
in trdovratnostjo, ki je vsega
občudovanja vredna.....

NARAVOSLOVNI DNEVI

**Kako in kdaj potekajo
naravoslovni dnevi od 5.
do 8. razreda, smo že
povedali v prejšnji številki
Hrčkovega lista. Zato vam
danes predstavljamo
samo štiri nove, tako kot
smo vam obljubili. Tako
boste vedeli, kaj vas v
prihodnjem letu čaka na tem
področju. Odgovore -
seminarske naloge oziroma
projekte boste še vedno
moralizdelati sami, vendar
vam bodo tile zapisi lahko
tudi v pomoč. Prav tako pa
ste verjetno tudi v tem
šolskem letu videli nekaj
najboljših izdelkov, ki so
krasili stene biološke učilnice
ali vitrine, ki jih imamo letos
prvič pred učilnico biologije.
Nekateri med njimi so res
prave umetnine in bi zaslužili
še višjo oceno od petke -**

seveda, če bi obstajala!!

5. razred: Učni center v Strahinju

Sva učenki 5. razreda in
vam bova predstavili Učni
center v Strahinju, ki smo si
ga ogledali v okviru našega
prvega naravoslovnega dne.
Tja pogosto zahajajo učenci,
še posebej tisti iz Srednje
mlekarske šole, ki imajo tam
tudi praktični pouk.

Že v šoli smo se seznanili s
potekom naravoslovnega dne
in zadolžitvami, ki so nas
čakale na terenu kot tudi po
vrnitvi iz Strahinja. Razdelili
smo se tudi v skupine in
vsaka je dobila svoje naloge.

Zjutraj smo se z avtobusom
odpeljali proti Učnemu centru
in vodič nas je najprej odpeljal
na polje, kjer so ravnokar

silirali koruzo. Marsikdo med
nami tega do sedaj še ni videl
in res smo se zelo podrobno
seznanili, kako to delo
poteka. Nato smo odšli na
dvorišče Učnega centra, kjer
so nam pokazali različne
kmetijske stroje, ki so jih
uporabljali v preteklosti in so
za današnji čas že močno
zastareli. Videli smo plug,
brano, obračalnik, ročno
škropilnico, mlatilnico, čistilec
za žita... Nato smo si ogledali
še veliko bolj izpopolnjene
sodobne stroje, ki jih
uporabljajo danes: obračalnik
za seno - pajek, silokombajn,
sadilec sadik, sadilec
krompirja, traktorsko
škropilnico.....

Nato so prišle na vrsto živali.
V hlevu so bile krave, zunaj pa
smo videli še enega konja,
koze, nekaj ovac in gosk. V

Hrček pri pouku

hlevu ima vsaka krava svoje mesto in tablico s svojimi podatki. Pred vhodom v hlev je hladilnica, kamor po mlekovodu teče mleko iz molznih strojev, s katerimi molzejo krave. Cisterne mleko odpeljejo v kranjsko mlekarno.

Če vam nisva povedali dovolj, si vse to lahko ogledate tudi sami!

Vanja Strniša in Mateja Starovašnik, 5.a

6. razred: Mlaka Čukova jama

Kot vsako leto smo tudi letos šestošolci obiskali Čukovo jama v okviru naravoslovnega dne. Že v razredu smo se razdelili v skupine, ki jih je določila učiteljica. Domenili smo se, kaj bo kdo prinesel za delo na terenu in kaj bomo posamezne skupine delale in tudi kdo bo vodja. Vsaka skupina je prejela list s svojimi nalogami - tako smo se že pred odhodom na mlako pripravili na terensko delo z ustreznimi pripomočki. Seznanili smo se tudi z natančnim potekom, kdaj in kje bomo delali.

Ko je prišel ta dan, smo se zjutraj zbrali na šolskem parkirišču in se z avtobusom odpeljali do Čukove jame. Učiteljica nam je tam najprej

povedala nekaj o mlakah in še posebej o Čukovi jami. Nato smo se zbrali vsi člani posameznih skupin in pričeli z delom. Nekateri so merili temperaturo vode in zraka, drugi so lovili majhne živalice in živali, ki živijo v vodi, spet drugi pa so nabirali obvodne in vodne rastline. Nato smo se po končanem terenskem delu odpeljali nazaj v šolo. V učilnici biologije so bili pripravljene mikroskopi, da smo lahko gledali enocelične rastline in živali, ki prebivajo v vodi mlake. S pomočjo knjig smo po skupinah določali, kaj smo našli. Svoje ugotovitve smo napisali na liste in narisali tudi skico mlake. Vsaka skupina je nato poročala o svojem delu.

Ta naravoslovni dan nam je bil zelo všeč, saj smo zelo podrobno spoznali mlako.

Meta Jelovčan, Tjaša Kutin, 6.č

7. razred: Stiški samostan in delo patra Ašiča

V okviru geografske ekskurzije smo si ogledali tudi Stiški samostan, ki je znan po delih, ki jih opravljajo patri, še posebej pa po delih patra Ašiča. Prejeli smo tudi vprašanja, na katera smo morali odgovoriti po vrnitvi.

Patri v samostanu opravljajo različna dela, ukvarjajo se z vrtnarstvom, sadjarstvom,

čebelarstvom, živinorejo in še drugimi deli. Vse kar potrebujejo za življenje, si pridelajo sami.

Najbolj znan prebivalec samostana je bil pater Simon Ašič. Rodil se je 30. 11. 1906, hodil je v gimnazijo in študiral teologijo. Znan je predvsem po tem, da se je ukvarjal z zelišči in pomagal ljudem pri zdravljenju. Že kot pastirček je trgal zdravilne rastline in preizkušal njihovo zdravilno moč na sebi. Kasneje pa je z njimi pozdravil svojo bolno mater, sorodnike in tudi druge ljudi. Napisal je tudi knjige o zdravilnih rastlinah. Danes izdelujejo številne čaje in druga zdravila po njegovih receptih. Umrj je leta 1992.

Karmen Kovač in Katja Dežman, 7.a

8. razred: Obisk Prirodoslovnega muzeja

Pri biologiji smo se med drugim učili tudi o paleontologiji in o okamninah ali fosilih, zato nam je ta naravoslovni dan prišel prav pri poglobljanju tega in tudi drugega znanja. Z avtobusom smo se okrog devete ure zjutraj odpeljali v Ljubljano v Prirodoslovni muzej. Tam smo si ogledali vse stalne zbirke in priložnostno razstavo Prirodoslovnega muzeja. Odšli smo v drugo nadstropje in se tam razdelili v dve skupini. Prva si je odšla

ogledat paleontološko zbirko, mi v drugi skupini pa smo si najprej ogledali stalne zbirke muzeja. Začelo se je z življenjepisom in delom našega velikega naravoslovca Žige Zoisa. Bil je naravoslovec, fužinar, mineralog in je imel veliko zbirko mineralov, kot so smaragd, dragi opal, azurit, lazurit, ametist, kamena strela, safir.... Nato smo si ogledali tri ekosisteme: planinski svet, močvirje in gozd. V tem delu je bila tudi zbirka različnih ptic. Zanimiva je bila zbirka lupin mehkužcev, ki se imenuje po grofu Francu Hohenwartu. V tej zbirki so razstavljene hišice oz. lupine mehkužcev iz vsega sveta. Med njimi je najbolj znan veliki indijski brodnik, ki je še živeči živi fosil. Med školjkami pa so bile zanimive noetova barčica, zlato kopito, škofova mitra, kraljeva čelada... Na koncu smo si ogledali še paleontološko zbirko. Tu smo dobili liste z vprašanji, na katera smo morali odgovorjati. Razstavljeni sta bili okostji velikega mamuta in jamskega medveda. Na stenah pa so bili opisi posameznih zemeljskih obdobij in njihovih prebivalcev.

Po ogledu vseh zbirk smo se polni vtisov vrnili nazaj v Kranj.

Eva Sedej, 8.č

O ŽIVALIH PRI SLOVENSKEM JEZIKU

Pri slovenskem jeziku učenci pogosto pišemo spise, tudi o živalih. Poglejmo dva boljša izmed njih, ki pripovedujeta o najbolj priljubljenih živalih.

TIGER

Moja najljubša žival je tiger. Izbral sem si jo zato, ker je tako mogočen in lep.

Njegovo kraljestvo so džungle in gozdovi, v katerih je samotni kralj. Premika se kot senca in to še poveča njegovo mogočnost. Njegovi gibi so usklajeni, njegove proge pa mu lepo pristajajo. Ko se odpravi na lov, ne povzroča nobenega šuma in še preden se plen zave, je že mrtev. Njegovo telo je veliko kot majhen avto. Z enim udarcem repa te podre na tla, z enim udarcem šape pa bivolu stre hrbtenico, da zahrešči, kot bi trli orehe. Je samotni princ, ki v svojem mračnem in obenem čarobnem kraljestvu vlada podložnikom. Ko ga zagledaš, kako mimo in togo stoji kot kip, te oblije kurja polt in začutiš, da je najmogočnejša žival na Zemlji.

Tiger je res največja, najmogočnejša in najlepša mačka. Zaradi njegovega krzna ga iztrebljajo. Če ljudje ne bodo hitro ukrepali, bo ta mogočna žival za vedno izginila s sveta.

Vlado Vrlinič, 5.b

MOJA LJUBLJENA ŽIVAL OPICA

Saj poznate opico? To je žival, ki se obnaša kot nori človek. Gotovo jo pozna vsak iz živalskega vrta. Ima rjavo, malo ostrejšo dlakico, njen gobček pa je naguban. Njeno obnašanje te privlači, ker kaže take vragolije. Ne pozdravi pa je z kamenjem!

Nekega dne, ko sem bila še majhna, smo se z družino odpravili na moj prvi ogled živalskega vrta v Ljubljano. Ogledali smo si veliko živali. Kar naenkrat vidimo kletko, okrog katere je bilo zbranih veliko ljudi. Tudi mi smo se ustavili tam. V kletki so bile opice. Metali smo jim bonbone, a glej ga čudo. Ujela ga je, ga odvila iz papirčka in ga hitro vrgla v svoj nagubani gobček. To se mi je zdelo zelo smešno, saj nisem vedela, da so tudi živali sladkosnedne. Starša sta mi rekla, da si moramo ogledati še veliko drugih živali. Jaz pa nisem in nisem hotela proč. Stala bi tam do večera in se smejala.

Po tem velikem doživetju pa mi je opica ostala najljubša žival in sem žalostna, da ne živijo tudi v naših krajih. Imela bi jo lahko doma v kletki. Toda pomislila sem, da žival želi biti svobodna in kako bi v majhni kletki doma žalostno gledala in povešala glavico.

Špela Jakopanec, 5.b

POLH KOT DOMAČI LJUBLJENČEK

Pogovarjala sem se z gospo Olgo Kokot, ki ima doma polha.

1. Kje ste ga našli?

Našla sem ga v gozdu - v Udinborštu avgusta 1995.

2. Kakšen je bil takrat, ko ste ga našli?

Velik je bil 5 cm. Bil je ves premražen in kazal je slabe znake življenja. Kožušček je imel poln bolh in klopov. Ko se je pogrel, je postal živahnejši. Veterinar nam je svetoval, kako naj ga hranimo. Hranili smo ga po pipetki z mešanico toplega mleka, vode in sladkorja. Iz kožuščka smo mu odstranili s pinceto vse klope in ličinke bolh. Pri tem opravilu je zelo cvilil. Po nekaj dneh se je opomogel. Začel je jesti tudi lešnike.

3. Kako je napredoval?

Po približno dveh mesecih je zrasel v odraslega polha. Teža se mu je povečala na 320g, dolžina pa na 25 cm z repkom vred. Privadil se je božanja in hranjenja iz roke. Postal je tudi izbircen. Je naravno hrano, ki jo sestavljajo želod, pravi kostanj, lešniki, orehi, črvi, hruške in jabolka - je rastlinojed. Ponudimo pa mu tudi umetne korenčke, ker vsebujejo vitamine. Zelo vesel je tudi sadnega jogurta. Za žejo pije naravni jabolčni sok in frutek.

4. Kje pa prebiva?

Na začetku je živel v večji kletki. Ker pa potrebuje veliko gibanja

in plezanja, predvsem ponoči, smo predelali del omare v dnevni sobi za njegovo prebivališče. Zaradi spoštovanja njegove svobode ni zaprt v kletki in se prosto giblje po stanovanju. Za čistočo skrbi sam in ga ni treba kopati. Na stranišče hodi na posebno mesto, kjer je posebna snov, ki vpija urin, tako da to vsak dan z lahkoto počistimo.

5. Kaj pa dela ponoči?

Njegovo življenje ponoči je zelo zanimivo. Pleza po vseh mogočih predmetih: okvirjih obešenih slik, radiatorskih ceveh, po omarah in drugod. Včasih se tudi dere. Ponoči zelo dobro vidi. Svoj prostor v omari skrbno čuva, z določenim glasom opozarja tujca, da je to njegovo.

Takole si gasim žejo s frutekom

6. Kaj nam še lahko poveste o njem?

Njegove posebnosti so prstki na nogah. Prstke ima samo štiri, na prvem paru ima zakmel palec in stopala, obrnjena navzven. S kremplji se zelo dobro oprijema. Ima dober sluh in zelo občutljiv voh. Čez poletje ima kožušček sivorjav, po trebuščku in pod vratom je skoraj bel. V jeseni si nadene zimsko dlako, ki je daljša in srebrosiva, s košatim repom

in se odebeli. Ima rjavkastorumene zobe.

Name je zelo navezan in vzame hrano samo iz mojih rok. Opazili smo tudi, da hrane, ki mu pade na tla, ne pobere. Pobožati se pust vsem članom naše družine, do drugih ljudi pa je nezaupljiv in popadljiv.

Ena izmed njegovih posebnosti je izdelava gnezda. V kartonsko škatlo si natrga wc papir na drobne koščke, sredi katerih si naredi vdolbino, v kateri leži.

7. Ali ste z njim doživeli že kaj posebnega?

Imel je že tudi nesrečo. Poškodoval si je vrh repa in 4 cm mu ga je odmrlo. Zanimivo je, da se mu je rep zarastel brez brzgotin in mu na tem mestu še naprej rastejo dlake.

8. Kolikšna je življenjska doba polhov?

Živijo približno 7 let.

9. Za zaključek nam povejte še kaj zabavnega?

Ime mu je Lumpi in je zelo razvajen. Dati ga moraš pod mikico, da je v temi in tako se pusti crkljati tudi po eno uro. Na svoje ime se rad odzove.

Linda Ogrizek, 8.b

ČLOVEŠKO TELO V ŠTEVILKAH

V sedmem razredu pri biologiji se spoznava človeško telo. V lanskem Hrčkovem listu smo pisali o človeškem srcu, laseh, koži, kosteh, nohtih in pljučih. Letos pa boste izvedeli nekaj, kar se zdi skoraj neverjetno. Velja za ljudi, ki naj bi dosegli starost 70 let.

Spanje: Človek prespi dobro tretjino svojega življenja, torej kar 24 let, ko doseže to starost.

Smeh in jok: Pri smehu uporablja 15 mišic, pri zlovoljnem kremženju pa

deluje kar 43 mišic. V življenju se smeje približno 540000-krat, zjoče pa se le okrog 3000-krat.

Trepalnice: Morda še niste pomislili, da se vsake tri mesece obnovijo trepalnice in obrvi (stare izpadejo in se sproti nadomeščajo z novimi).

Nos in ušesa: Rastejo praktično do groba. Nos pa med 30. in 70. letom starosti zraste še za okrog 2 cm.

Pot v teku: Povprečno gibljiv posameznik v svojem

življenju preteče razdaljo, ki ustreza vsaj 4 - 5-kratnemu obsegu zemeljske krogle.

Prehrana: Človeški organizem zdrži brez hrane največ dva meseca (svetovni rekord v stradanju po knjigi rekordov znaša kar 382 dni, stradajoči pa je v tem času užival nizkokalorično tekočino in vitaminske napitke).

Podatke zbrala: *Barbara Pavec, 8.b*

INTERVJU Z ga. TOMAŽEVIČ

Na biološkem krožku smo se odločili, da bomo intervjuvali našo knjižničarko in učiteljico slovenskega jezika ga.

Tomaževičevo. To pa zato, ker vemo, da je zelo velika ljubiteljica živali in narave. Doma ima psa in dva mačka. Mi smo jo povprašali o njenih ljubljenskih in spoznali še nekaj več o njeni ljubezni do živali.

1. Katere živali imate doma?

Trenutno imam doma psico Gajo - labradorko in dva mačka. Oba imata zelo nenavadni imeni PEMFL IN JOJČE. Kaj to pravzaprav pomeni? Nič in vse. Kot sta mačka prismuknjena, taki sta

tudi njuni imeni.

2. Zakaj ste se odločili, da jih imate?

Moje mnenje o VSEM ŽIVEM je drugačno od splošno veljavnega pravila, ki pravi, da je ČLOVEK NAJVIŠJE, IZJEMNO ŽIVO BITJE. To ni res! To si je človek izmislil sam, zaradi svoje zaverovanosti vase. ČLOVEK JE ENAKO-VREDEN ČLAN DRUŠČINE ŽIVIH BITIJ. Torej so tudi živali, če hočete tudi trave popolnoma enakovredni člani v verigi življenja. Ker pa človek to vesoljno zakonitost krši, ŽIVO umira. Samo pogledjte, kaj smo napravili z

Zemljo!!

3. Kdo skrbi za vaše živali?

Zanje najbolj skrbim jaz, seveda se tudi preostali člani družine ukvarjajo z njimi (jih samo razvajajo), a le dokler jim ni treba pospravljati za njimi.

4. Koliko časa na dan porabite za njihovo nego?

Psa vodim na sprehod vsaj dvakrat na dan, saj se tudi sama rada sprehodim. Njena dlaka je čisto kratka, zato ne potrebuje posebne nege. Tudi mačka poskrbita sama zase, le za hrano poskrbimo mi.

5. Koliko časa jih že imate?

Gaja je stara že 14 let, kar je za psa že zelo veliko. Mačka pa sta stara 4 in 5 let.

6. Ali se pogovarjate z njimi?

Vsekakor. Posebej s psom. Kadar sva sama, se o vsem pogovoriva in prepričana sem, da me razume, po pasje seveda.

7. Katerih živali ne marate?

Vse živali imam rada, razen muh in bolh, pa še te smem preganjati samo s cunjjo (razen, če me moja hči ne vidi).

8. Kolikokrat na dan jih nahranite?

Mačka jesta, kadar hočeta. Pes pa ponavadi enkrat na dan, če odštejem vse nagrade in priznanja (za prazen nič seveda).

9. Kaj vam pomenijo te živali?

Te živali mi pomenijo vse. Čeprav bodo mnogi ogorčeni, si upam reči, da je le malo ljudi, ki bi jih imela raje kot mojega psa. Zakaj tako, boste mogoče spoznali takrat, ko boste dodobra spoznali ljudi.

10. Ko bo ta žival poginila, boste kupili drugo?

Seveda, še isti trenutek. Psa sem se v hiši že tako navadila, da ne vem, kaj bi brez njega.

Ana Hudobivnik, Nika Jelenc,
Ema Grašič, Maruša Jošt,
6.b

KO JE ŽIVALSKO V ROČE

Ste že kdaj mogoče pomislili, ali se tudi vaše živali veselijo dolgih vročih počitnic? Kdo ve? Mogoče so jim všeč, ker imate za njih več časa? Ali pa ne marajo dolgih potovanj!? Zato smo se odločili, da vam pripravimo nekaj nasvetov, ki vam bodo pomagali, da boste imeli tako vi, kot tudi vaš ljubljeneč čim lepše počitnice.

1. Psi, še posebej dolgodlaki, ob hudi pripeki zelo trpijo. Zato je najbolje, da gremo z njimi na sprehod zjutraj in zvečer, ko vročina popusti.

2. Nikar ne bodite v skrbeh, če psi in mačke jedo nekoliko manj kot ponavadi! Pomembno je, da imajo dovolj sveže vode!!!!

3. V kampu ali počitniškem naselju se obnašajmo tako, da drugim gostom ne dajemo povoda za slabo voljo in razburjanje. Nikar ne pozabite, da morate imeti pri sebi vedno vrečko za živalske iztrebke!

4. Med daljšo vožnjo z avtomobilom se vsako uro za nekaj minut ustavite, da se bo žival skupaj z vami nadihala svežega zraka, opravila potrebo, se razgibala in odžejala! Kadar je vroče, nikar ne puščajte živali v vročem avtomobilu!!!

Mojca Drol, letos že gimnazijka
(lansko šol. leto 8.a)

BIOLOGIJA NA CD-jih

Lep, kisel dan. Dežne kaplje počasi rosijo po oknu. Sem pa tja kakšna hiti, spet druga leze počasi. Danes je resnično dober dan za spanje. Samo, kaj spanje, ko pa je toliko zanimivih stvari okoli nas. Moral bi napisati domačo nalogo, a kaj, ko se mi pa ne da. Bom raje malo pobrskal po računalniku. Zaženem svoj čanuralnik (beri: računalnik), potem pa čakam, da sistem prebere vse podatke za zagon. No, tako, pa sem v Windowsih. Samo še password in že sem noter. Kaj pa je ta napis? Preglej CD1 - CD4 za biologijo? Čisto sem pozabil, da moram pregledati CD-je. No, bom pa zdaj.

CD vstavimo v CD-ROM enoto in samodejno se zažene namestitveni program. Tu nekajkrat kliknemo in že smo v programu. Vsi, ki namestitev obvladate, lahko začnete brati naslednji odstavek, ostali pa tudi to preberite pozorno. V tako imenovanem "setup" programu vas najprej vprašajo, če se strinjate z zgoraj navedenim tekstom.

Hrček intervjuja in raziskuje

Tu kliknete OK oz. v redu, odvisno, katere Windowse uporabljate. Program se namesti v mapo "C:\Dkmm\.... (...odvisno kateri CD inštalirate). Potem morate malo počakati, da se datoteke prenesejo na disk. Ko se datoteke prenesejo na disk, vam program sporoči, da se je namestitev uspešno izvedla. Na koncu morate namestiti še QuickTime for Windows(r), če pa ga imate že nameščenega, kliknete prekličiči.

Za uspešno prikazovanje programa potrebujete najmanj procesor 486, 8 Mb spomina, okoli 10 Mb prostora na disku, miško. Tako, zdaj pa lahko pregledamo CD-je. V meniju Start v opravljeni vrstici najdete bližnjico do programa. V CD-ROM enoti morate imeti vstavljen CD, drugače vam program ne bo deloval. Torej, kliknete na bližnjico, malo počakate in že ste v programu.

Najprej si oglejmo okostje. Po zagonu programa se znajdemo v glavnem meniju. Ta meni razdelimo na tri dele. V prvem delu imamo opisan del okostja, ki se nahaja v drugem delu. Tu lahko razberemo različne stvari, ki nas zanimajo, ali pa tudi ne. Pod tem tekstom so trije kvadrati s posameznimi deli tega dela okostja. Če nanj kliknemo, se nam v drugem delu pokaže želeno. V tretjem delu imamo celotno

okostje. Če nanj kliknemo, nam zopet v drugem delu prikaže izbrano. Pod vsem tem se nahajajo različne ikone. Prva nosi ime Quiz (kviz). Tu se lahko preizkusimo v našem znanju kosti, kje se nahajajo, kako se imenujejo... Druga ikona Amazing Facts (neverjetna dejstva) nam povedo različne informacije o človeškem okostju, razne podatke, ki so jih odkrili znanstveniki. Ikona Stils (stili) prikaže okostje v drugačnem položaju. Ostali dve ikoni Movies (Filmi) in Small Movies (majhni filmi) prikazeta nek .avi insert (vrsta video posnetka). Z rdečimi puščicami predmet obračamo. V zgornjem desnem robu imamo vprašaj, ki nam pove, če česa ne znamo uporabljati. Pa ostanimo pri človeku. Drugi CD BodyWorks 5.0 je zelo dobra predstava človeške anatomije. Tu imamo zopet glavni meni, ki ima več funkcij kot pa CD okostje:

Tukaj bi se dalo pisati na dolgo in široko, vendar imam

omejeno možnost pisanja, zato bom povedal samo osnovne ukaze. Zgoraj imate trinajst ikon, ki nakazujejo na mišice, dihala, čutila... Narisano je tako nazorno, da mi ni potrebno razlagati. Na sliki imate v kotih sive ikone, ki prikazujejo sliko v 3D načinu, lahko si pogledate video posnetek, kjer vam mlada dama po angleško predstavi, kar si sproti ogledujete, ali pa si preberete informacije in nekatera znanstvena odkritja. Na desni strani zgoraj imate razdeljene dele telesa po abecedi, desno spodaj pa imate to tudi opisano. V zgornjem meniju lahko z ukazom Edit položajsko sliko tudi shranite za nadaljnje oblikovanje. Lahko preverite tudi svoje znanje v kvizu. Skratka, BodyWorks je zelo podoben prej opisanemu 3D skeletu, samo da je malo razširjen in drugače oblikovan. Sedaj pa preklopimo v živo naravo. Tretji CD nam nazorno prikaže življenje v naravi. V glavnem meniju vidimo globus, ogromno

knjig in listov. Vsaka knjiga ima napis na svojem hrbtu, ki nam pove, kaj si lahko ogledamo. V spodnjem delu imamo šest predalov in če kliknemo na enega izmed njih, si lahko ogledamo čudoviti

Hrček intervjuva in raziskuje

svet rastlin, insektov, ptic... Na steni za globusom visita dva posterja z motivi rib in sesalcev. Podrobno nam razkrijeta življenje in predstavnike teh vrst. Zraven si lahko ogledate tudi krajše .avi posnetke. Črna skrinjica z napisom Quiz master (mojster kviza) vas popelje v svet kviza. Tu lahko izbirate težavnostno stopnjo in tematiko vprašanj. Zraven imate še indeks, kjer lahko vpišete svoje področje vprašanje in čarovnik vas pošlje na želeno mesto. Tu pa imate še sliko glavnega menija: Tako smo počasi prišli še do zadnjega CD-ja. Slednji nam

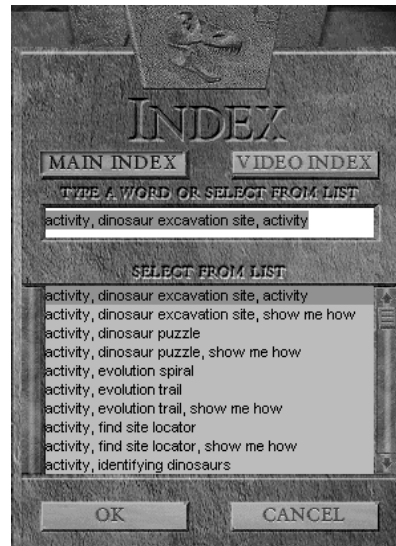
razkrije življenje najmogočnejših živali, ki so kadarkoli živele na našem planetu. Dobrodošli v svetu dinozavrov! Po zagonu programa se najprej vpišete, napišete svoje ime. Pred seboj vidite vhod v luknjo. Na vhodu piše arena, v kateri si lahko ogledate portrete različnih dinozavrov. Na sredini arene vas pričakata

Triceratops in kralj dinozavrov T-Rex. Oba se vama oglasita z zvokom, ki ni ravno navdušujoč. Lahko greste po stopnicah nadstropje nižje, naravnost in po stopnicah nadstropje višje. Te stopnice vam služijo, da si iz vseh zornih kotov ogledate prej omenjena dinozavra. Če se sedaj vrnemo zopet na začetek, gremo lahko tudi na levo ali desno. Ne glede na katero stran gremo, isto si lahko ogledamo, ker je hodnik okrogle oblike. Če gremo sedaj na levo, lahko na steni opazimo reliefne odtise dinozavrov, ki nas spremljajo

vso pot. Pred vhodom imamo na desni strani zgoraj tri okenčka, na katerih piše navigator, tracker in dino online. Navigator je dejansko nekakšen indeks, ki nam poišče tisto, kar sami ne najdemo. Prikaže nam tudi zemljevid.

Razdeljen je na Main indeks (glavni indeks) in Video indeks (Video indeks). Main indeks verjetno vsi veste, kaj je to. Video indeks nam že po imenu pove, da poišče video posnetke, ki so zelo dobri. Primerjajo današnje živali z dinozavri. Dino online vas pošlje na raziskovanje po Dino spletni strani. Lahko si tudi shranite

dinozavre v obliki pisem, nalepk, sestavljanek, povabil in še mnogo drugih stvari. Za

vse te grafične datoteke potrebujete okoli 50 Mb prostora na disku.

Izmed vseh CD-jev se mi zdi najboljši CD o življenju dinozavrov. Grafično je dodobra oblikovan, lahko pridete tudi direktno na Internet, skratka je zelo dober CD. Če pa vas "firbec matra", se domenite z gospo Šumijevo in si lahko s celotnim razredom ogledate katerega izmed teh CD-jev v šolski računalniški učilnici.

David Kuridža, 8.b

INTERVJU Z GOJITELJEM PTIC - ALEŠEM ŠOLARJEM

1. Kdaj ste začeli gojiti ptice in kdo vas je navdušil za to?

Ptice sem začel gojiti pred devetimi leti, navdušil sem se sam, ko sem si ogledal razstavo (državno prvenstvo) pred desetimi leti. Tam sem spoznal gojitelje ptic in se nato še sam čez eno leto vpisal v kranjsko društvo o vzgoji in varstvu ptic LIŠČEK.

2. Koliko različnih vrst ptic imate, katerih je največ in koliko jih je vseh skupaj?

Jaz imam skupaj pet vrst ptičev, od tega štiri vrste papagajev in eno vrsto avstralskih ščinkavcev. Skupaj pa jih je okoli sto, največ je papagajev skobčevk.

3. Koliko vrst ptičev ste imeli na začetku vašega resnegaukvarjanja z njimi?

Na začetku sem imel dve vrsti, nimfe in skobčevke.

4. Vam je katera od vrst bolj pri srcu ?

Ja, skobčevke so mi najbolj pri srcu in z njimi tudi tekmujem.

5. Ste sami že kdaj priredili kako razstavo ali le v društvu?

Sam še nisem priredil razstave. V klubu pa vsako leto priredimo tekmovanje in ocenjevanje ptic. Na vsakih pet do šest let pa je tudi državno tekmovanje.

6. Ste na tekmovanjih že kdaj dosegli dobre rezultate in kateri vam je najbolj pri srcu?

Uh, veliko jih je že bilo. Na društvenem tekmovanju sem že šestkrat dobil pokal za najboljšo skobčevko. Na državnih tekmovanjih pa tudi že več medalj. Najbolj mi je pri srcu medalja z državnega

tekmovanja v Trbovljah leta 1996, kjer sem osvojil prvo mesto pri standardnih papagajih.

7. Kako pa izgleda ocenjevanje ptic na tekmovanjih?

Ptica mora biti v kletki zelo mirna. Sodnik jo pregleda, če ima vse predpisane mere - barvo, kondicijo, postavbo. Nato sešteje vse dobljene točke in tista ptica, ki jih ima največ, je

zmagovalka.

8. Koliko jajc naenkrat znese skobčevka in koliko časa teče ves razvoj?

Naenkrat skobčevka znese 3 - 7 jajc. Valijo 18 - 20 dni, za samostojnost potrebujejo mladički še 30 - 35 dni.

Velike vrste papagajev znesejo manj jajc, manjše pa več.

9. Kako in kdaj jim je treba čistiti kletko?

Temeljito čiščenje je potrebno enkrat tedensko, vmes pa je treba pometati,

saj letijo lupine semen in perje na tla.

10. Kolikokrat jih je treba hraniti in kaj jim dajete?

Ptice hranim enkrat dnevno. Papagajem dajem proso, oves, sončnice, ko pa imajo mlade, pa še trdo kuhana jajca, namočen kruh in drobtine, vitamine in minerale.

11. Ali so kakšne značilne boleznj ptic in kako so pogoste? Ali ptico ozdravite sami ali jo odpeljete k veterinarju?

Hmm. Zaenkrat kakšnih večjih boleznj še ni bilo. Pripetili so se mi na primer prehladi. Takrat ptico dam na bolj topel prostor, hranim jo z vitamini in minerali in imeti mora mir.

12. Vas kdaj moti, da neprestano čivkajo okoli vašega doma?

Ne, to me ne moti, ker sem imel vedno rad ptice. Celo brez njihovega petja bi bilo težko, sedaj ko sem tega že navajen.

13. Kam daste ptička, če vam umre?

To se zgodi redkokdaj, če pa se to zgodi, ga pokopljem.

Anja Snedic, Nika Jelenc, 6.b; Ema Šolar, 5.a

ALI STE ŽE SLIŠALI ZA ČASOPES

Časopis prijatelj živali in narave Edini časopis za pse, prave mačke in druge tiče

Časopes je nedvomno eden tistih časopisov, ki vso svojo vsebino namenja ljubiteljem malih in velikih hišnih ljubljencev. Na svojih straneh objavlja obilo koristnih novic in prijaznih nasvetov, ki so ljubiteljem živali v veliko korist in pomoč pri njihovem delu z živalmi. Pa pogledjmo, kaj vse lahko preberete v njem!?

Že z naslovnice vas prijazno pozdravljajo hišni ljubljenci, v sredini časopisa pa o njih zveste še več. Na strani številka 3 je prostor, rezerviran za pisma bralcev, in kotiček za časopesnike, kamor lahko pošljete svoje pesmi o živalih. Nato sledi odgovor na pismo bralcu, ki ga napišejo razni strokovnjaki, tako da tudi strokovnosti v Časopesu ne manjka. Sledita opisa različnih živali.

V Časopesu najdete tudi stran za predstavitev knjig o živalih in kratka vsebina iz njih, seveda z veliko fotografijami, vsebina pa se nadaljuje

spet s predstavitvijo živali in njihovo vzgojo, nekaj izveste tudi o negi različnih živali. Sledi pogovor z znano osebo in njegovim domačim prijateljem in vaša vprašanja, na katera odgovarja veterinar. Zelo zanimiva je tudi akcija, v kateri izbirajo najboljšo ime za psa, tu pa je tudi sestavek o kosmatincih s filmskega platna.

V Časopesu je tudi veliko reklam za hrano in druge potrebne izdelke za pse, mačke in druge tiče, tako da dobite tudi napotke, kam se lahko odpravite po vse te potrebščine. Torej, če ste ljubitelji živali in narave, nikar ne omahujte, ampak kupite Časopes še danes, da boste vi in vaš živalski prijatelj imela obilo dobrega in zanimivega branja.

Tanja Urbanc, 8. č

ZLATI PRINAŠALEC - GOLDEN RETRIEVER

V Hrčkovem listu smo predstavili že nekaj pasem psov, letos pa smo se odločili za zlatega prinašalca, ker sodi med zelo priljubljene.

Že od nekdaj je bilo rečeno, da nudijo zlati prinašalci lastnikom več kot nekatere ostale pasme. Njihove zmogljivosti vsebujejo vse od varovanja otrok do neverjetnega uspeha pri lovu. Lovci jih uporabljajo za iskanje in prinašanje nizke in pernate divjadi. Uvrščamo ga med prinašalce, kar pomeni, da so že po naravi nagnjeni k prinašanju predmetov. Odlični so pri delu v vodi, kar so podedovali od svojih prednikov iz Nove Fundlandije. Njihova opazna odlika pa je tudi prijaznost do otrok in modrost pri pravilnem odzivanju na ukaze.

Leta 1860 je gospod Dudley obiskal cirkus v Brightonu v Angliji in opazil prednike zlatih prinašalcev. Cirkus je predstavljal trop ruskih predstavitvenih psov. Njihove spretnosti so ga tako navdušile, da je poizkusil odkupiti dva od

njih. Trener ga je takoj zavrnil, ker bi to pokvarilo njegovo predstavo. G. Dudley je bil vztrajen, zato je prepričal trenerja in ta mu je dovolil, da je odkupil cel trop. Kupčija je bila sklenjena in g. Dudley je začel z vzgajanjem na Škotskem. Psi so se imenovali ruski sleditelji. Ime izhaja iz stare pasme iz azijskega dela Rusije. Ta pes je bil večji kot njegov potomec zlati prinašalec in je tehtal 80 kg. Danes tehta samec 45 kg, samica pa 40 kg. Okrog leta 1870 se je g. Dudley odločil, da nizke sleditelje meša s pasmo bloodhound. Znano je samo to mešanje. Pripeljalo je do prvotne velikosti pasme, okrepile so se opazovalne sposobnosti in kožuh se je polepšal v malenkostno temnejši ton.

Zlati prinašalec je močan in živahen pes, potrebuje dolge sprehode s prostim tekanjem. Zaradi svoje lepote je zelo priljubljen, zaredi dobrega značaja pa je cenjen kot družinski pes. V mladosti ga z

Zlati prinašalec

lahkoto vzgajamo, saj je zelo učljiv. Glede barve so dovoljeni vsi toni med smetanovo in zlato. Leta 1913 so ga priznali za posebno pasmo.

Ana Hudobivnik, 6.b

Hrček predstavlja nove živali

H R O Š Č I

Verjetno za marsikatero žuželko ne veste, da je hrošček, in to celo za take, ki jih zelo pogosto srečujemo. Prav zato smo se odločili, da vam predstavimo dva najbolj znana med njimi.

PIKAPOLONICA

Povsod je dobrodošla in vsakomur priljubljena kot "hrošček sreče", v ljudski pesmici znana kot volek. Njeno pravo ime je sedempikčasta pikapolonica. Spada v družino, ki so v kakih 3400 vrstah razširjene po vsem svetu. Njihova barva varira od svetlejše do temnejše rdeče, tudi število pikic je različno. Najbrž ni nikogar, ki pikapolonice ne bi poznal. Malokdo pa ve, da so ti polkrogi le 5 do 8 mm dolgi hroščki, ki lahko svoje nožice skrčijo in se naredijo mrtve, ko jih vzamemo v roke in izločijo iz vseh šestih kolenskih sklepov rumenkast izcedek. So najhujši sovražnik listnih ušic. Ena sama pikapolonica lahko pospravi do 50 ušic dnevno, njihove ličinke pa še več.

Ker so pikapolonice zelo plodne in se hitro razmnožujejo ter tako pospravijo veliko listnih ušic, jih ponekod goje ter

spuščajo na ogrožene nasade. Samica zleže na list 400 do 700 jajčec. Razvoj traja tri tedne (jajčece-ličinka-buba-hrošč). Ko postane jeseni hladno, pridejo pikapolonice rade v hiše ali pa se zbirajo na zavetnih krajih pod lubjem ali v gosti travnati ruši pod listjem, da bi skupaj prezimile.

*Polja preletavam,
na plaščku si
pike preštevam.
Naštejem jih sedem
na grm se usedem.*

RJAVI HROŠČ

Nič manj znan ni rjavi hrošč, vendar kot velik škodljivec. Njegovo kratko življenje komaj treh tednov popolnoma zadošča, da pusti za sabo vidne sledove. Pojavi se konec aprila v velikih množinah in oguli cele gozdne kulture in sadne nasade. Prav tako veliko

škodo napravijo njegove ličinke, imenovane ogrci. Nevidni in neslišni uničujejo korenine na zelenjavnih nasadih, na poljih in drevesnicah. V hroščevih letih niso tem škodljivcem kos niti njihovi številni sovražniki (krti, ježi, jazbeci, ptiči, netopirji). Hroščeva leta nimajo nič skupnega s prestopnimi leti, čeprav se

pojavljajo na štiri leta. Vzrok temu je trajanje razvoja rjavega hrošča. Ko ena generacija spomladi prileze iz zemlje, se

živali pariyo, kmalu nato samice ležejo večkrat po 60 do 80 belih jajčec 25 cm globoko v rahlih tleh. Po 4 do 6 tednih se iz jajčec izležejo drobne ličinke. Ogrci tri leta žro in rastejo, dokler končno poleti tretjega leta niso dolgi kakih 6 cm. Potem se zagrebejo meter globoko v votlino, kjer se zabubijo. Pozno na jesen se razvije odrasel hrošč in takoj spet leže k počitku, naslednjo pomlad pa se pojavi - torej štiri leta po leženju jajčec.

Pripravil: *Dulić Brane, 6.a*

AMERIŠKI ZELENI LEGVAN

Iggy je legvan moje znanke Nataše, ima ga šele 6 mesecev, star je 15 mesecev. V tem času je zrasel 10 cm, sedaj je velik približno 40 cm. Zime ne prespi, ker je njegova domovina srednja Amerika, kjer je vedno poletje. Doma je v terariju, kjer je grelec, saj mora imeti precej toplo (od 26 - 35 stopinj). Naučil se je piti iz posode za zalivanje rož in jesti iz roke. Ko se mu da roko v terarij, spleza sam od sebe po roki navzgor. Najraje je hruške, banane, solato, pa tudi jabolka, papriko, zelje, mango, ananas in pije sok iz pomaranč. Popije par kapljic vode na dan.

Iggy

Legvani so skupina kuščarjev. Poznamo jih več vrst, Iggy spada v skupino ameriških zelenih legvanov. Njihovo naravno bivališče je srednja in južna Amerika, živijo na kopnem, na otokih, v pragozdovih, celo sredi človeških naselij.

Nekaj značilnosti legvanov: imajo močno bočno stisnjeno telo, štirioglato glavo, kratek vrat, močne noge, dolgoprsta stopala, zelo dolg rep, na korenu malo sploščen, na hrbtu imajo greben, barva se prilagaja okolju.

Maja Zupančič, 6.a

REŠI KRIŽANKO IN UGOTOVI GESLO

TA PAMETNE !!

ŽIVALSKÉ:

Med živalmi:

Slon dolgo časa pozorno opazuje zebro. "Modni časopisi imajo navsezadnje prav, razmišlja sam pri sebi." "Proge te res naredijo bolj vitkega"

Komarji:

Družino Pesek na počitnicah pod šotori strašno nadlegujejo komarji. Zvečer leta okrog šotorja nekaj kresničk. "Groza!" pravi najmlajši, "sedaj nas ta mrčes išče že s svetilkami"

Polž:

"Kaj bi rad dosegel v življenju?" vpraša poževka svojega sina. "Oh, rad bi da bi me kdaj ustavila radarska kontrola!"

Zbrali Tjaša in Meta, 6.c

RIBIŠKE:

Ribiči

Pet športnih ribičev sedi pri pivu.

"Jaz ribarim zato, ker je to zame šport," pravi prvi.

"Jaz pa zato, da mi hitreje mine čas," pravi drugi.

"Jaz pa zato, da si pomirim živce,"

pravi tretji.

"Ribarjenje je moja strast," prizna četrti.

"Jaz pa ribarim zato, ker bi kdaj le rad ujel kakšno ribo," reče peti polglasno.

Ribič:

"Ali je kaj rib v tem jezeru?" vpraša sprehajalec ribiča.

Ta skomigne z rameni in pravi: "Nimam pojma! Tukaj ribarim šele šest tednov."

**KR
IK⁵₉₈**

**NAGRADNO
VPRAŠANJE:**

Zakaj ima morski prašiček tako ime?

O tem smo že pisali v prvi številki Hrčkovega lista, odgovor najdete tudi v kakšni knjigi, kjer je opisana ta živalca!!

Nagrada po izbiri: hrček ali knjiga!!!!

Če nimate tako lepih zob kot jaz, imate verjetno slabo zobno pasto!!!

NAGRADNI KUPON:

PRAŠIČEK, ker

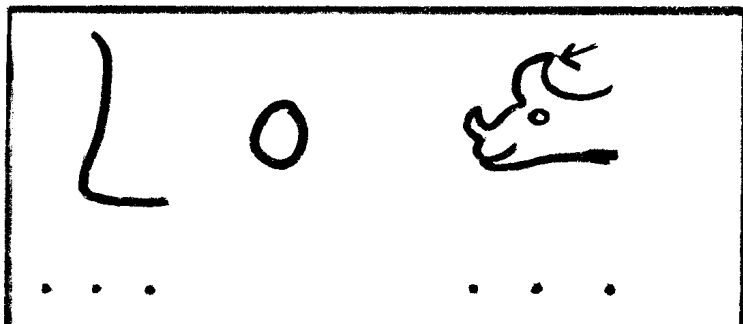
MORSKI, ker

Ime: _____

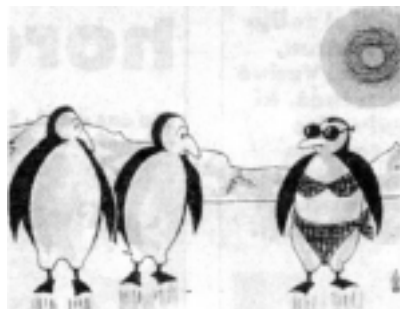
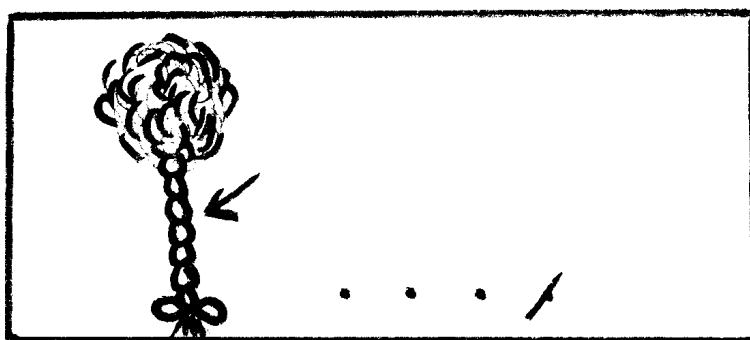
Priimek: _____

Razred: _____

REŠI REBUSA!!

ANA PESTAR 5.a

Neverjetno! Zdaj zbuja
večjo pozornost kot takrat,
ko sem bila nagica!

Poglej, babi, kako sem še
polepšal tvojega
dalmatinca!

NAGRADNI

KUPON

» Franček, žival s progami
je zebra, ali ne?!«

**ALI STE ŽE
SLIŠALI???**

ČE GARAŠ KOT

KONJ

ČE SI PRIDEN KOT

ČEBELA

ČE SI ZVEST KOT

PES

ČE SI MARLJIV KOT

MRAVLJA

POJDI K
VETERINARJU
PO POTRDILO

DA SI

OSEL

REŠI IN UGOTOVI GESLO!!!

Odgovori na vprašanja, odgovore vpiši v okenca in v navpični vrsti boš dobil geslo!

1. Lahko je siamska, lahko je perzijska.....

2. Je zelena, ima izbuljene oči, samec rega.....

3. Je dolga in se zvija.

4. Lahko ga jahamo.

5. Plava in ima rumen kljun.

6. Je bela domača žival, ima roge, daje tudi mleko.

7. Rada je sir, mačka jo lovi.

8. Je rdečerjave barve, je zvitorepka.

9. Je afriška žival, ima dolg vrat in je pisana.

10. Zimo prespi, ima debel kožuh, rad je med.

11. Leta po zraku, ima kljun.

12. Lahko te piči, leta iz cveta na cvet.

13. Je črn in slep, orje

vrtove.

14. Je zelenorjav, ima velik gobec in ostre zobe in živi vodi (v Afriki).

Tjaša Kutin, Lara

Jurajevčič, 6.č